

Tematické okruhy k maturitní zkoušce z předmětu

ZÁKLADY SPOLEČENSKÝCH VĚD/ HUMANITNÍ STUDIA

Školní rok 2021/2022

1. Psychologie jako věda

Vymezení a předmět psychologie, psychologie x psychiatrie, chování, prožívání, psychické procesy, stavy a vlastnosti, determinace lidské psychiky, významné osobnosti z dějin psychologie a základní psychologické směry (behaviorismus, humanistická psychologie, hlubinná psychologie, psychoanalýza, gestaltismus, transpersonální psychologie).

2. Vývojová psychologie

Fylogeneze x ontogeneze, metody výzkumu, charakteristika vývojových stádií jedince (J. Piaget, S.Freud).

3. Psychologie osobnosti

Definice osobnosti, modely osobnosti, typologie osobnosti, hierarchie lidských potřeb a psychické dispozice osobnosti.

4. Sociologie jako věda

Vymezení a předmět sociologie, základní pojmy, definice společnosti, významné osobnosti z dějin sociologie, výzkumné metody v sociologii.

5. Sociální útvary

Typy sociálních útvarů (formální a neformální sociální skupiny, agregát, dav, organizace, komunita, subkultura) a jejich fungování (sociální hierarchie, autorita, charisma, moc, disciplinarizace, internalizace pravidel, přiměřená a nepřiměřená sociální kontrola, konformita, sociální role).

6. Sociální stratifikace a nerovnost

Rovnost x rovnoprávnost, společenské vrstvy a třídy, gender, sociální status, horizontální avertikální sociální mobilita, sociální dopady demografického vývoje.

7. Problémy současné české společnosti

Stav české společnosti po roce 1989 – individualizace, konzumní společnost, sociální dopady demografického vývoje, imigrace, xenofobie a rasismus, sociální důsledky pandemie.

8. Politologie jako věda, stát a národ

Vymezení a předmět politologie, významné osobnosti z dějin politologie, definice národa, státu a jejich vzájemný poměr, znaky, funkce, formy a druhy státu, teorie o vzniku státu.

9. Politické spektrum a politické ideologie

Základní rozdělení politického spektra, liberalismus, konzervatismus, socialismus, komunismus, nacionalismus, fašismus, nacismus, rasismus, anarchismus, feminismus, politický radikalismus a extremismus.

10. Politický pluralismus a systém politických stran

Podstata demokracie, občanská společnost a politické strany v ČR – jejich tradice a současný stav, volby a typy volebních systémů.

11. Právní základy českého státu

Pojem právní stát, Ústava ČR a Listina základních práv a svobod, dělení státní moci, zákonodárny proces, státní správa a samospráva v ČR.

12. Globalizace a mezinárodní vztahy

Podstata globalizace a významné globální problémy lidstva, důležité mezinárodní organizace, jejich vývoj, skladba a fungování (OSN, EU, NATO).

13. Základní ekonomické principy

Ekonomické přístupy, systémy a subjekty, statky a služby, tržní mechanismus (nabídka, poptávka), dokonalá a nedokonalá konkurence.

14. Podnik a podnikání

Formy podnikání, výhody a nevýhody podnikání, vznik a zánik společnosti, druhy podnikání, obchodní společnosti, pracovní právo, druhy pracovních poměrů.

15. Peníze a bankovní soustava

Peníze - jejich formy a funkce, inflace, bankovní soustava (centrální banka, komerční banky), typy účtů a úvěrů, cenné papíry, osobní finance, finanční gramotnost, dluhová past.

16. Národní hospodářství

Sektory národního hospodářství, HDP a HNP, hospodářský cyklus, hospodářská politika státu, státní rozpočet, daňová soustava.

17. Úvod do filosofie

Vymezení a předmět filosofie, filosofie ve vztahu k vědě, základní filosofické přístupy (idealismus, materialismus, monismus, dualismus), základní filosofické disciplíny (ontologie, gnoseologie, filosofická antropologie).

18. Klasická řecká filosofie a filosofie středověku

Sókratés, Platón, Aristotelés, patristika a scholastika.

19. Novověká a současná filosofie

Immanuel Kant a klasická německá filosofie (K. Marx, F. Nietzsche), pozitivismus (A. Comte, T. G. Masaryk), existencialismus, fenomenologie, strukturalismus, hermeneutika, Jan Patočka.

20. Náboženství a ateismus

Náboženství, víra, vyznání a církev; světová náboženství a jejich hlavní rysy, typy náboženských organizací, náboženský fundamentalismus, ateismus a agnosticismus, nová náboženská hnutí.

Vytvořeno: 26. 10. 2021

Zpracoval: Mgr. Tomáš Rell

Schválila: Mgr. Yvona Klánová